

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: L. M.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 16. 5. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 16. 5. 2025 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X. ze dne 5. 2. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 90 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně byla v roce 2013 uznána invalidní v prvním stupni. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 5. 2. 2025 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o zvýšení invalidního důchodu. Na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně poklesly o 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě stále jedná o invaliditu prvního stupně.

2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami. V nich uvedla, že invalidní důchod v prvním stupni jí byl přiznán, jelikož má Bechtěrevovu nemoc. Ta se postupně začala zhoršovat a přidaly se k ní další zdravotní problémy. Její zdravotní stav jí nedovolí pracovat na plný úvazek. Měla tedy za to, že jí měl být přiznán invalidní důchod vyššího stupně. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o námitkách nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadá pod kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položku 3c (Ankylozující spondylitida; se středně těžkým funkčním postižením, postižení více než dvou úseků páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti nebo postižení jednoho úseku páteře s těžkým omezením pohyblivosti nebo ztuhlostí nebo postižení jednoho úseku páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti a postižením více než dvou kloubů s lehkým až středně těžkým omezením pohyblivosti kloubů nebo postižení více než dvou kloubů se středně těžkým omezením pohyblivosti, středně aktivní proces, HAQ > 1,0 a > 1,5, BASDAI > 4,0) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–40 %. Posudkový lékař zvolil střed daného rozmezí. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobkyně brojila žalobou. Namítla, že její zdravotní stav se postupně zhoršuje. Trpí Bechtěrevovou nemocí, chronickými bolestmi trojklanného nervu, bolestmi zubů a hlavy, tinnitem a dalšími neurologickými projevy. Posudkový lékař vycházel pouze z lékařské dokumentace, aniž by žalobkyni osobně vyšetřil. Bolesti trojklanného nervu jsou každodenní, velmi intenzivní a ovlivňují i její psychiku. Zdravotní problémy ovlivňují i její pracovní schopnosti.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření shrnula závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. Co se týče osobního vyšetření, to má význam tehdy, existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. Tak tomu v nynější věci nebylo. S ohledem na námitky žalobkyně navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %
- Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

(odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].

7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Tento postup navrhla i žalovaná.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 50 %, a proto se v jejím případě jedná o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola VI (Postižení nervové soustavy), položka 12c [Neuralgie, zejména neuralgie trojklanného nervu; těžká forma, časté ataky bolestí (každý týden), některé denní aktivity vykonávány s obtížemi] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 25–40 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila na horní hranici uvedeného rozmezí s ohledem na další závažné chronické onemocnění žalobkyně (ankylozující spondylitidu). Posudková komise zvýšila tuto hodnotu o 10 % podle § 4 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Pracovní schopnosti žalobkyně tedy poklesly o 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den neurologického vyšetření žalobkyně, tedy 18. 9. 2024. Platnost stanovila trvale, jelikož se jedná o chronické onemocnění.
11. Soud shledal, že posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobkyně není schopna fyzicky těžké práce s manipulací s těžkými břemeny, ve vynucené poloze a v nepříznivých klimatických podmínkách. Je schopna lehčí práce s možností změny polohy sed-stoj v příznivých klimatických

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

podmínkách. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobkyně. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.

K námitkám žalované vůči posudku

12. Žalobkyně vůči posudku neměla námitky.
13. Žalovaná k posudku uvedla, že souhlasí se stanovením rozdílné příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a z toho vyplývajícího odlišného posudkové zhodnocení. Nesouhlasila již však s trvalou platností posudku. Měla za to, že příčinu onemocnění lze v některých případech léčit a definitivní rozvaha o léčbě nebyla dosud stanovena. Odůvodnění trvalé platnosti posudku neshledávala za přesvědčivé. Žalovaná navrhl, aby soud nechal vypracovat doplňující posudek.
14. S ohledem na výše uvedené námitky žalované si soud vyžádal od posudkové komise doplnění posudku. Dne 27. 10. 2025 byl soudu doručen doplňující posudek ze dne 23. 10. 2025. Posudková komise shledala, že u žalobkyně se jedná o dvě chronická onemocnění, akceptovala nicméně námitku žalované a stanovila platnost posudku do 30. 10. 2028.
15. Soud doplňující posudek ze dne 23. 10. 2025 neshledal dostatečným, neboť z něj nebylo patrné, z jakého důvodu posudková komise změnila svůj dříve učiněný závěr ohledně doby platnosti posudku. Soud si proto vyžádal doplnění posudku, v němž posudková komise dostatečně konkrétně odůvodní, proč svůj předchozí závěr změnila.
16. Dne 24. 11. 2025 byl soudu doručen doplňující posudek ze dne 20. 11. 2025. Posudková komise uvedla, že trvá na druhém stupni invalidity žalobkyně, ale stanovila platnost posudku do 30. 10. 2028 s ohledem na námitky žalované a věk žalobkyně.
17. K doplňujícím posudkům účastníci neměli žádné námitky. Soud jej rovněž shledal přesvědčivým. Nadto i pokud by platnost posudku byla stanovena trvale či na omezenou dobu, nic by to na závěru soudu o zrušení rozhodnutí žalované nezměnilo. Závěr o platnosti posudku ostatně nelze vnímat dogmaticky: změna skutkových zjištění o zdravotním stavu např. při mimořádné prohlídce vždy umožňuje přijmout nové závěry o skutkovém a právním stavu, tj. i nové závěry o stupni a trvání invalidity. Protože posudek, včetně jeho doplnění, splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně odpovídá 50 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla žádost žalobkyně o zvýšení invalidního důchodu.

IV. Závěr

18. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobkyně je invalidní v prvním stupni, byla obě její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
19. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedení dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobkyni vznikla ke dni 18. 9. 2024 a trvá do 30. 10. 2028** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
20. Procesně úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložila

vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Náhrada nákladů řízení se skládá z hotových výdajů na poštovní služby ve výši 90 Kč (obálka na č. l. 10 soudního spisu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 12. února 2026

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v zastoupení:

Mgr. Jan Šmakal v.r.
samosoudce